

**πρώτη
καὶ δευτέρα γενεὰ
'Ελλήνων
τοῦ Σικάγου**

(ἀπόσπασμα βιβλίου ὑπὸ ἐκδοσιν)

ὑπὸ

Γεωργίου Κουρβετάρη

Κοινωνιολόγος

Ἡ ἑλληνικὴ κοινότης τοῦ Σικάγου εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῇ ὡς μία ἐθνικὴ ὁμάς, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτιστικῶν προσανατολισμῶν τῆς, νὰ μελετηθῇ δὲ καὶ ἀναλυθῇ κοινωνιολογικῶς, ἐν σχέσει πρὸς τὰ σχήματα τῆς κοινωνικῆς διαστρώσεως καὶ κοινωνικῆς διακινήσεως, ἐντὸς τῶν ἰδικῶν τῆς ἐθνικῶν πλαισίων. Ἡμῖς ἀὖτα ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς του εἰς τὴν χώραν αὐτήν, ὁ Ἕλλην μετανάστης τοῦ Σικάγου προβάλλει σήμερον ἀπὸ νέας θέσεως εἰς τὴν εὐρύτεραν ἀμερικανικὴν κοινωνίαν. Πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν ὁ καθηγητὴς Ross προέλεγε καὶ περιέγραφεν ὡς ἔζης τὴν κοινωνικὴν διακίνησιν τοῦ Ἕλληνος μετανάστου: «Ἀπὸ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ κάμῃ τὸ πρῶτον βῆμα, ὁ οἰκονόμος καὶ ἐμπορικῶς σκεπτόμενος Ἕλλην ἀνέρχεται τὴν ἐπαγγελματικὴν κλίμακα καὶ προχωρεῖ διαδοχικῶς ἀπὸ τὸν πάγκον πωλήσεως μὴ καταχωρισθέντων εἰς τὸ χρηματιστήριον ἀξιογράφων, εἰς τὸν πάγκον τοῦ μικροπωλητοῦ, εἰς τὸ ἰδιόκτητον κατάστημα, εἰς τὴν ἀπόκτησιν συγκροτήματος καταστημάτων ἐντὸς τῆς πόλεως του καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν ἐπέκτασίν των εἰς ἄλλας πόλεις. Αὐτὰ εἶναι τὰ στάδια τῆς ἀνοδικῆς του πορείας.»¹

Ἡ παρατήρησις τοῦ καθηγητοῦ Ross ἀναφέρεται γενικῶς εἰς τοὺς Ἕλληνας τῆς πρώτης γενεᾶς εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας. Σκοπὸς τῆς παρούσης μελέτης εἶναι: (1) νὰ ἐξετάσῃ μέχρι ποίου βαθμοῦ ἡ παρατήρησις αὐτὴ τοῦ καθηγητοῦ Ross χαρακτηρίζει τὴν πρώτην γενεάν των Ἑλλήνων τοῦ Σικάγου, (2) νὰ ἀναλύσῃ τὴν κοινότητα των Ἑλληνο-Ἀμερικανῶν τοῦ Σικάγου, ἐν σχέσει πρὸς τὴν λειτουργίαν τῆς «κοινωνικῆς διαστρώσεως» καὶ τῆς «κοινωνικῆς διακινήσεως», (3) νὰ συγκρίνῃ τὰ ζεύγη ἐγγάμων Ἑλλήνων τῆς πρώτης καὶ δευτέρας γενεᾶς, ἐν σχέσει πρὸς τὰς μεταβλητάς τῆς «θέσεως», «ἐπιρροῆς» καὶ «τάξεως», ὑπὸ τὴν γενικωτέραν ἔννοιαν τῆς ἐνδο-εθνικῆς κοινωνικῆς διαστρώσεως, καὶ (4) νὰ συγκρίνῃ «ἐπάγγελμα», «διαμονήν», «ἐκπαίδευσιν» καὶ «πολιτιστικὴν μεταλλαγὴν», ὡς δείκτας τῆς κοινωνικῆς διακινήσεως μεταξὺ τῶν γενεῶν, εἰς τὰ πλαίσια τῆς γενικῆς ἐννοίας «κοινωνικῆς διάστρωσις». Εἰδικώτερον, διερευνῶνται τὰ κάτωθι θέματα: 1) Μέχρι ποίου σημείου οἱ Ἕλληνες τοῦ Σικάγου καὶ οἱ Ἑλληνο-Ἀμερικανοὶ ἐπέτυχον νὰ διακινήθοῦν κοινωνικῶς καὶ ἐπαγγελματικῶς; 2) Ποία ἡ θέσις τὴν ὁποίαν κατέχουν οἱ σύγχρονοι Ἕλληνες τοῦ Σικάγου καὶ οἱ Ἑλληνο-Ἀμερικανοὶ εἰς τὰς οἰκονομικὰς, πολιτικὰς, ἐπαγγελματικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς ὁμάδας καὶ εἰς τὰς ὁμάδας περιοχῆς διαμονῆς; 3) Ποία εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ πρότυπα ἐπαγγελματικῆς σταδιοδρομίας τὰ ὁποία ἀκολουθοῦνται μεταξὺ τῶν γενεῶν; 4) Οἱ Ἑλληνο-Ἀμερικανοὶ ἔχουν συνειδησιν τῆς ἐθνικῆς των ταυτότητος ἢ ἔχουν ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸ «σύμπλεγμα τοῦ γκέτο», ἔχουν δηλαδὴ ἀφομοιωθῇ μὲ τὴν εὐ-

1. Πρβλ. J. P. Xenides, *The Greeks in America* (New York, George H. Doran Co., 1922), σ. 81.

ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΛΕΥΣΙΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

ρυτέραν αμερικανικήν κοινωνίαν; 5) Η κοινωνική πολιτιστική μεταλλαγή σχετίζεται με την άνοδικήν κοινωνικήν διακίνησιν των Έλλήνων και των Έλληνο-Αμερικανών;

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Γενικά υποθέσεις. Η λειτουργία ενός εθνικού (ένδο-ομαδικού) συστήματος κοινωνικής διαστρώσεως εξασθενεί με την εμφάνισιν της δευτέρας και των επομένων γενεών. Η κοινωνική διακίνησις μεταξύ των γενεών εντός μιᾶς εθνικῆς κοινότητος σχετίζεται λειτουργικῶς με την κοινωνικὴν προσαρμογὴν και ἀφομοίωσιν εἰς τὴν εὐρύτεραν ἀμερικανικὴν κοινωνίαν. *Εἰδικὰ υποθέσεις.* Αὐταί ἀφοροῦν εἰς δύο ομάδας γενεών, δηλαδὴ εἰς τὰ ζεύγη τῆς πρώτης γενεᾶς τῶν ἑλλήνων μεταναστῶν και τὰ ζεύγη τῆς δευτέρας γενεᾶς, τῶν Έλληνο-Αμερικανῶν. Η μελέτη καλύπτει δύο γενικάς ἐννοίας: τῆς κοινωνικῆς διαστρώσεως και τῆς κοινωνικῆς διακινήσεως, ἐντός τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος τοῦ Σικάγου. Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐννοίαν τῆς κοινωνικῆς διαστρώσεως ἐγένοντο τρεῖς υποθέσεις, ἐν σχέσει δὲ πρὸς τὴν ἐννοίαν τῆς κοινωνικῆς διακινήσεως τέσσαρες.

α. *Κοινωνικὴ διάστρωσις.* 1) Η πρώτη γενεά εὐρίσκει τὴν «θέσιν» τῆς πρωταρχικῆς ἐντός τῆς ἐθνικῆς τῆς κοινότητος, ἐνῶ ἡ δεύτερα γενεά κατ' αὐξοῦσαν ἀναλογία εὐρίσκει αὐτὴν ἐκτός τῆς κοινότητος. 2) Η «πολιτικὴ ἐπιρροή» λαμβάνει διαφορετικὴν μορφήν καθὼς κινεῖται κανεῖς ἀπὸ τῆς πρώτης γενεᾶς εἰς τὴν δευτέραν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ ἐπιρροή τῆς πρώτης γενεᾶς περιορίζεται πρωταρχικῶς ἐντός τῆς ἐθνικῆς κοινότητος, ἐνῶ ἡ τῆς δευτέρας τείνει κατ' αὐξοῦσαν ἀναλογίαν νὰ ἐπεκτείνεται ἐκτός αὐτῆς. 3) Η πρώτη γενεά περιορίζεται εἰς τὰ ὀλίκα σύμβολα τῆς ἀμερικανικῆς κοινωνίας και ἡ «ταξικὴ» τῆς θέσεως ἐντός τῆς ἐθνικῆς τῆς κοινότητος δὲν εἶναι εὐδιάκριτος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἐκείνην τῆς δευτέρας γενεᾶς.

β. *Κοινωνικὴ διακίνησις.* 1) Ἐπαγγελματικὴ διακίνησις: Καθὼς κινεῖται κανεῖς ἀπὸ τῆς πρώτης γενεᾶς εἰς τὴν δευτέραν, παρουσιάζεται παράλληλος κίνησις ἀπὸ τῆς «χειρωνακτικῆς» εἰς τὴν μὴ «χειρωνακτικὴν» ἀπασχόλησιν και ἀπὸ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ «μικροῦ ἐπιχειρηματίου» εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐπαγγέλματος. 2) Διακίνησις διαμοιρῆς: Τὴν μετὰβασιν ἀπὸ τῆς πρώτης εἰς τὴν δευτέραν γενεάν συνοδεύει ἔξοδος ἐκ τῆς «ὀλιγώτερον εὐνοομένης» περιοχῆς εἰς τὴν «περισσότερον εὐνοομένην». 3) Διακίνησις ἐκπαιδεύσεως: Τὰ ἐκπαιδευτικὰ ἐπιτεύγματα εἰς τὴν πρώτην γενεάν ἦσαν στατικά, ἐνῶ εἰς τὴν δευτέραν γενεάν ἦσαν μάλλον δυναμικά. 4) Πολιτιστικὴ μεταλλαγή: Η πρώτη γενεά ἀντέστη εἰς τὴν πολιτιστικὴν ἐπίδρασιν τῆς κυριάρχου ἀμερικανικῆς κοινωνίας, ἐνῶ ἡ δεύτερα γενεά, ἐν τῷ συνόλῳ, τὴν ἀπεδέχθη εὐχάριστως.

Υποκείμενα τῆς παρουσίης μελέτης ἀποτελοῦν δύο ομάδες ἡ γενεαὶ Ἑλλήνων και Ἑλληνο-Αμερικανῶν. Η πρώτη ἡ (Ρ) γενεά περιλαμβάνει ὅλους ὅσοι μετανάστευσαν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα πρὸ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως τοῦ 1930. Η δεύτερα ἡ (F) γενεά ἀποτελεῖται ἀπὸ ὅλους ὅσοι ἐγεννήθησαν ἐν Ἀμερικῇ ἀπὸ (Ρ) μετανάστες γονεῖς. Οἱ μετέχοντες εἶναι ἔγγαμα ζεύγη, ὁ δὲ σύζυγος, διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς ἐρεῦνης, ἔπρεπε νὰ εἶναι ἑλληνικῆς καταγωγῆς, τόσον εἰς τὴν ομάδα τῆς πρώτης γενεᾶς, ὅσον και εἰς τῆς δευτέρας.

Η ἡλικία τῶν προσώπων τῆς ἐρεῦνης ἀπέτελεσε πρόβλημα, διότι θὰ ἤδυνато νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν κοινωνικο-οικονομικὴν κατάστασιν. Διὰ νὰ υπερνικηθῇ ἡ δυσχέρεια αὕτη, ἐβασίσθη περισσότερον ἐπὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ συζύγου και ὀλιγώτερον ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματός του. Προσέτι, εἰς τὸ δείγμα μας, ἡ πρώτη γενεά ἔπρεπε νὰ εὐρίσκεται εἰς ΗΠΑ ἐπὶ 30 ἔτη ἡ και πλέον, ἥτοι κατὰ προσέγγισιν ἐπὶ μίαν γενεάν. Εἰς τὴν δευτέραν γενεάν ὁ μεγαλύτερος υἱὸς ἔπρεπε νὰ εἶναι 30 ἐτῶν τοῦλάχιστον.

Ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ συνταχθῇ πλήρης κατάλογος τοῦ ὅλου δείγματος (ἔγγαμα ζεύγη Ἑλλήνων τοῦ Σικάγου πρώτης και δευτέρας γενεᾶς). Διὰ τὸν σκοπὸν τῆς ἐρεῦνης ἐχρησιμοποιήθησαν τέσσαρες πηγαὶ ἐκλογῆς τῶν περιπτώσεων: 1) Ὁ κατάλογος μελῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀρθοδόξου Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου (5649 North Sheridan Road). 2) Ὁ κατάλογος μελῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀρθοδόξου Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Βασιλείου (1133 South Ashland Avenue). 3) Ὁ κατάλογος μελῶν τῆς Ἑλληνο-Αμερικανικῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἑταιρίας Ἰλλινόις. 4) Διάφοροι πληροφοριοδότες οἱ ὅποιοι μοῦ διέθεσαν κατάλογον ὀνομάτων.

Οἱ δύο ναοὶ ἐκπροσωποῦν δύο κοινωνικο-οικονομικά ἐπίπεδα και δύο ἐπίπεδα γενεῶν. Παλαιότερος εἶναι ὁ τῶν πρώτων μεταναστῶν τῆς πρώτης γενεᾶς, ἐνῶ ὁ ἄλλος ἔχει ἀνεγερθῇ τελευταίως. Ὁ «Ἅγιος Ἀνδρέας» εἶναι νέον και ἐπιβλητικὸν οἰκοδόμημα, εὐρισκόμενον πλησίον τῆς λίμνης Μίσιγκαν, ἐνῶ ὁ «Ἅγιος Βασίλειος» λειτουργεῖ ἀκόμη εἰς τὸ ἀρχικὸν παλαιὸν οἰκοδόμημα, εὐρισκόμενος πλησίον τῆς δυτικῆς ὁχθῆς, εἰς ἡμιαικὴν περιοχὴν περιηφθεῖσαν σήμερον εἰς δημοτικὸν σχέδιον ἀναπτύξεως. Καὶ εἰς τὰς δύο ἐνορίας τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν μελῶν προέρχεται ἀπὸ ἄλλας περιοχάς. Οἱ ἐνορίται τοῦ Ἀγίου Βασιλείου διαμένουν εἰς τὴν μακρινὴν δυτικὴν ὁχθὴν και ἐκκλησιάζονται εἰς αὐτὸν λόγῳ συναισθηματικῶν δεσμῶν εἰς τὴν περιοχὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἐμεγάλωσαν. Οἱ ἐνορίται τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου διαμένουν ἐντός τῆς περιοχῆς του, ὡς και μακρύτερον πρὸς νότον και δυσμὰς, ἄλλ' ἀμφοτέρω οἱ ναοὶ ἔχουν μικτὸν ἐκκλησιαστικόν, με πλειονοψηφίαν τῆς πρώτης γενεᾶς εἰς τὸν Ἅγιον Βασίλειον και τῆς δευτέρας γενεᾶς εἰς τὸν Ἅγιον Ἀνδρέαν.

Μέλη τῆς Ἑλληνο-Ἀμερικανικῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἑταιρίας τοῦ Ἰλινόις εὐρίσκονται εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν τῶν Σικάγου. Ἀνῆκουν δὲ τόσον εἰς τὴν πρώτην, ὅσον καὶ εἰς τὴν δευτέραν γενεάν. Ὑπάρχουν ἐνεργὰ μέλη ἐκπροσωποῦντα μεγάλην ποικιλίαν ἐπαγγελμάτων, ἐντὸς τῆς ἑταιρίας. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν κατέστη δυνατόν νὰ ἐκλέξω ἴσον ἀριθμὸν ἐγγάμων ζευγῶν, τόσον ἐκ τῆς πρώτης ὅσον καὶ ἐκ τῆς δευτέρας γενεᾶς.

Οἱ πληροφορίες μοι ἤσκουν πάσης φύσεως ἐπαγγέλματα. Ἦσαν: σερβιτόροι, μάγειροι, μικροὶ ἐπιχειρηματίαι (ἐστιάτορες, παντοπῶλαι). Ἀνῆκον ἐπίσης εἰς ἐπιστημονικά καὶ ἡμιεπιστημονικά ἐπαγγέλματα ἢ εἰς ἄλλα ἐξειδικευμένα ἢ μὴ ἐπαγγέλματα.

Αἱ πηγαὶ αὐταὶ παρέχουν ἀντιπροσωπευτικὸν δείγμα ἀτόμων τῆς πρώτης καὶ δευτέρας γενεᾶς τῶν Ἑλλήνων τοῦ Σικάγου, ἑκατὸν ἐν συνόλῳ ζεύγη, 50 ἕξ ἐκάστης γενεᾶς. Ἐκ τούτων κατέστη δυνατόν νὰ λάβω συνέντευξιν μόνον παρὰ 46 ζευγῶν τῆς πρώτης γενεᾶς καὶ 43 τῆς δευτέρας γενεᾶς.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ

Ἡ ἔρευνα διεξήχθη κατὰ τοὺς μῆνας Φεβρουάριον, Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον τοῦ 1965. Κυρία μέθοδός μου ἦτο ἡ συγκριτικὴ ἀνάλυσις τῶν μεταβολῶν διαστρώσεως καὶ διακινήσεως, μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας γενεᾶς, ἐγγάμων ζευγῶν τῶν Ἑλλήνων τοῦ Σικάγου. Ἡ τεχνικὴ διὰ τὴν συγκρίνωσιν τῶν δεδομένων τῆς ἐρευνῆς ἦτο ἡ προσωπικὴ συνέντευξις: διὰ τὰ πρόσωπα δὲ μετὰ τὸν ὁποῖον ἡ προσωπικὴ ἐπαφὴ δὲν ἦτο δυνατὴ, τὸ ταχυδρομεῖον ἐρωτηματολόγιον. Ἐπὶ πλέον ἐχρησιμοποιήθησαν τέσσαρες βοηθητικαὶ τεχνिकाί: οἱ πληροφορίες δόθαι, παρατήρησις μετὰ ἢ ἀνευ συμμετοχῆς, ὡς καὶ συμπληρωματικὰ δεδομένα (ἐλληνικαὶ ἐφημερίδες, βιβλία, περιοδικὰ ἐκδιδομένα εἰς τὸ Σικάγον ἢ τὴν Ἑλλάδα).

Ἡ μελέτη ἐβασίσθη ἐν μέρει μὲν ἐπὶ ἐρωτήσεων διηρηθωμένων οὕτως ὥστε αἱ ἀπαντήσεις νὰ δίδωνται κατὰ ὀρισμένον τυπικὸν τρόπον, ἐν μέρει δὲ ἐπὶ ἐρωτήσεων ἐπιτρεπουσῶν ἐλευθέραν διατύπωσιν τῆς ἀπαντήσεως. Ὅμοια μελέτη ἐπὶ τῆς ἀμερικανο-ρωσικῆς ἐθνικῆς κοινότητος ὑπῆρξε λιαν βοηθητικὴ.¹

Διὰ νὰ μετρηθοῦν αἱ μεταβληταὶ τῆς «θέσεως», τῆς «ἐπιρροῆς» καὶ τῆς «πολιτιστικῆς μεταλλαγῆς», ἐπενοήθη πενταβάθμιος κλίμαξ. Ἡ μέση βαθμολογία δι' ἑκάστον ἀποκρινόμενον ἐμπερίσθη ὡς ἑξῆς: Προσετέθησαν ὅλοι οἱ ἐσταθμημένοι βαθμοὶ ἐκάστης ἀποκρίσεως τοῦ ἐρωτώμενου κεχωρισμένως, διηρέθη δὲ ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν ἀποκρίσεων διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπαντηθεισῶν δι' ἑκάστην μεταβλητὴν ἐρωτήσεων. Ἀφοῦ ἡ μέση βαθμολογία ἐκάστου ἀποκρινόμενου ἐνπερίσθη εἰς ἀμφοτέρās τὰς γενεάς,

1. Alex Simirrenko, *Pilgrims, Colonists, and Frontiersmen: An Ethnic Community in Transition* (Glencoe, Illinois. The Free Press, 1964), σσ. 207-211.

κατέστη τότε δυνατόν νὰ συγκριθῇ ἡ συνολικὴ μέση βαθμολογία τῶν ζευγῶν πρώτης καὶ δευτέρας γενεᾶς.

Ἐν σχέσει πρὸς ἄλλας μεταβλητάς («ἀπασχόλησιν», «ἐκπαίδευσιν», «διαμονὴν» καὶ «τάξι») προσεπάθησα νὰ περιγράψω καὶ ἀναλύσω τὰς μεταβολὰς μεταξὺ τῶν δύο γενεῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, κατὰ τινα τρόπον, ἔπραξα δι' ὅλας τὰς ἑπτὰ μεταβλητάς. Προσέτι, διὰ νὰ ἐλέγξω τὴν συνέπειαν τῶν ἀπαντήσεων τῶν προσώπων τῆς ἐρευνῆς, ἐχρησιμοποίησα τὴν τεχνικὴν ISC (Index of Status Characteristics = Δείκτης χαρακτηριστικῶν «θέσεως») τοῦ Warner.²

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αἱ μεταβληταὶ τῆς «θέσεως», «πολιτικῆς ἐπιρροῆς» καὶ «τάξεως» ὑπῆρξαν αἱ κύρια ἐννοιαὶ τῆς ἐρευνῆς, ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἐθνικὰς ἐνδοομαδικὰς μεταβολὰς διαστρώσεως μεταξὺ τῶν 46 ζευγῶν τῆς πρώτης καὶ τῶν 43 τῆς δευτέρας γενεᾶς τῶν Ἑλλήνων, παρὰ τῶν ὁποίων ἐλήφθη συνέντευξις. Ἐγένετο ὁμοίως συγκρίσις τῶν μεταβλητῶν «διαμονῆς», «ἐκπαίδευσεως», «ἀπασχολήσεως» καὶ «πολιτιστικῆς μεταλλαγῆς», ἐν σχέσει πρὸς τὰς μεταβολὰς κοινωνικῆς διακινήσεως μεταξὺ τῶν γενεῶν, ἐντὸς τῆς κοινότητος τοῦ Σικάγου. Δι' ἑκάστην τῶν ἑπτὰ μεταβλητῶν διευπλόγη βοηθητικὴ ὑπόθεσις, βάσει τοῦ σκοποῦ τῆς μελέτης, ὁ ὁποῖος ἦτο ἡ συγκριτικὴ ἀνάλυσις τῶν μεταβολῶν διαστρώσεως καὶ διακινήσεως μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας γενεᾶς ἐντὸς τῆς ἐνδοεθνικῆς κοινότητος.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΣ

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῶν δεδομένων τῆς ἐρευνῆς προέκυψαν τὰ ἀκόλουθα:

α. Κοινωνιᾷ διάστρωσις

1. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν κοινωνικὴν θέσιν.* Ἡ ὑπόθεσις (Α-1) ἐπὶ τῶν μεταβολῶν «θέσεως» τείνει νὰ ἐπιβεβαιωθῇ. Ἡ πρώτη γενεὰ εὐρίσκει τὴν «θέσιν» τῆς ἀρχικῆς ἐντὸς τῆς ἐλληνικῆς ἐθνικῆς κοινότητος, ἐνῶ ἡ δευτέρα γενεὰ τείνει κατ' αὐξουσιν ἀναλογίαν νὰ εὐρίσκη τὴν ἰδικὴν τῆς θέσιν ἐκτὸς τῆς κοινότητος. Ἡ βάσει τῆς κλίμακος γενικῆς μέσης βαθμολογίας τῆς πρώτης γενεᾶς ἦτο 2,4 ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν βαθμολογίαν 3,3 τῆς δευτέρας γενεᾶς. Τὴν πρώτην γενεάν τῶν Ἑλλήνων χαρακτηρίζει πνευματικὸν οἰκονομίας μᾶλλον παρὰ σπατάλης. Ἡ «θέσις» τῶν ἐντὸς τῆς ἐθνικῆς κοινότητος ταυτίζεται πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἐπιτυχίαν καθ' ἑαυτήν. Παρὰ τὸ γεγονός ὅτι τὰ μέλη τῆς δευτέρας γενεᾶς διετήρησαν μερικὸς ἀπὸ τοὺς προσανατολισμούς τῆς πρώτης γενεᾶς, ἐνδιέφερον περισσότερο διὰ τὸν «τρόπον ζωῆς» ὑπὸ τὴν ἐννοιαν τῶν ἀμερικανικῶν προτύπων συμπερι-

2. W. Lloyd Warner, *Social Class in America: A Manual of Procedure for the Measurement of Social Status* (New York and Evanston, Harper and Row, 1960), σ. 193.

φορᾶς. Ἡ δεύτερα γενεά ἀνεξήγησε κοινωνικὴν ἀποδοχὴν εἰς τὴν εὐρύτεραν ἀμερικανικὴν κοινωνίαν. Παρὰ δὲ τὸ γεγονός ὅτι ἡ διακίνησις ἀπὸ τῆς πρώτης πρὸς τὴν δεύτεραν γενεάν σημαίνει ἄνοδον, ἀπὸ ἀπόψεως κοινωνικῆς θέσεως, δι' ὀρισμένους Ἕλληνας μετανάστες τῆς πρώτης γενεᾶς, ἥτο δυνατόν ἡ ταυτόχρονος προώθησις ὡς πρὸς τὴν κοινωνικὴν θέσιν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς ἐθνικῆς κοινότητος.

2. *Τύποι πολιτικῆς ἐπιρροῆς.* Ἡ ὑπόθεσις (Α-2) ὡς πρὸς τὰς διαστάσεις τῆς ἐπιρροῆς τείνει ἐπίσης νὰ ἐπιβεβαιωθῇ, ἀλλὰ τὰ γενικά, βάσει τῆς κλίμακος, ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα ἐστηρίχθησαν εἰς τὰ δεδομένα τῶν πινάκων ψηφοφορίας, τοῦ δεσμοῦ πρὸς τὸ κόμμα ἢ τῆς συμμετοχῆς εἰς σωματεία δὲν ἔδωσαν σημαντικὰ διαφορὰς. Ἡτο δηλαδὴ ἡ βαθμολογία 2,9 διὰ τὴν πρώτην γενεάν καὶ 3,1 διὰ τὴν δεύτεραν. Ἀκόμη καὶ οἱ ὑπάρχοντες ἑλληνο-ἀμερικανοὶ πολιτικοὶ ἀξιώματοῦχοι εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Σικάγου, ἀνεξαρτήτως πρὸς τὸ δείγμα μου, δὲν κατέχουν θέσεις μεγάλης σπουδαιότητος, ἐν συγκρίσει πρὸς ἐκείνας τῆς εὐρύτερας ἀμερικανικῆς κοινωνίας. Ἐν τοῖτοις, ἐνῷ ἀσκοῦν μικρὰν ἢ οὐδεμίαν πολιτικὴν ἐπιρροὴν ἐντὸς τῆς εὐρύτερας κοινότητος τοῦ Σικάγου, εἶναι φανερόν ὅτι οἱ Ἕλληνες τῆς δευτέρας γενεᾶς ἔχουν ἀρχίσει νὰ αἰσθάνωνται ὅτι δημιουργεῖται ἐν ἄνοιγμα πρὸς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς κοινότητος τοῦ Σικάγου καὶ δὲν ἔχουν ἤδη εἰσέλθει εἰς δημόσια ἀξιώματα δημοτικοῦ ἄρχοντος, ἐπαρχοῦ ἢ πολιτειακοῦ ἄρχοντος.

3. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν κοινωνικὴν τάξιν.* Τόσον ἡ πρώτη ὅσον καὶ ἡ δεύτερα γενεὰ περιλαμβάνουν μεταξύ τῶν μελῶν τῶν μέγαν ἀριθμὸν προσώπων κάτω Μεσαίας (ΚΜ) τάξεως, ἀλλὰ ἡ δεύτερα γενεὰ τείνει νὰ ἔχῃ περισσότερα μέλη ἂνω Μεσαίας (ΑΜ) τάξεως, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ κατωτέρω πίνακος.

Τάξις	Πρώτη γενεά	Δεύτερα γενεά
ΑΜ	7	10
ΑΜ ἢ ΚΜ	—	8
ΚΜ	24	20
ΚΜ ἢ ΑΚ ¹	11	2
ΑΚ	2	2
ΑΚ ἢ ΚΚ ¹	2	1

ΑΚ = ἄνω κατωτέρα τάξις ΚΚ = κάτω κατωτέρα τάξις

¹Επειδὴ ἦτο δύσκολον νὰ ἐξακριβωθῇ τὸ ὕψος τοῦ εἰσοδήματος τῶν προσώπων τῆς ἐρευνῆς, ἡ ὑπόθεσις (Α-3) δὲν ἐβασίσθη μόνον ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ δείκτου, ὡς εἶχεν ἀρχικῶς προβλεφθῇ, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπὶ τῶν τεσσάρων δεικτῶν τοῦ ISC, δηλαδὴ τῆς πηγῆς εἰσοδήματος, τοῦ τύπου τῆς κατοικίας, τῆς περιοχῆς διαμονῆς καὶ τοῦ τύπου ἀπασχολήσεως.

β. Κοινωνικὴ διακίνησις

1. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἀπασχόλησιν.* Ἡ ὑπόθεσις μας (Β-1) ἐπὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς διακινήσεως ἔχει ὡς ἐξῆς: Τὴν κίνησιν ἀπὸ τῆς πρώτης γενεᾶς εἰς τὴν δεύτεραν συνοδεύει παράλληλος κίνησις ἀπὸ τῶν «χειρωνακτικῶν» εἰς τὰς «μὴ χειρω-

νακτικὰς» ἀπασχολήσεις καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ «μικροεπιχειρηματίου» εἰς τὸ ἐπίπεδον ἐπιστημονικοῦ ἐπαγγέλματος. Ἡ ὑπόθεσις μας τείνει νὰ ἐπιβεβαιωθῇ. Μερικὰ ἐκ τῶν ἐρμημάτων μας συνοψίζονται κατωτέρω:

α) Ἡ τάσις ἀποκτήσεως ἰδιοκτητοῦ καταστήματος (ἐστιατορίου, ταβέρνας, παντοπωλείου) παρατηρεῖται εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν μεταξύ τῶν ἀνδρῶν τῆς πρώτης γενεᾶς.

β) Οἱ περισσότεροι ἄνδρες τῆς πρώτης γενεᾶς ἀπασχολοῦντο εἰς ἡμι-ἐξειδικευμένα ἐπαγγέλματα, ἐνῷ οἱ περισσότεροι ἄνδρες τῆς δευτέρας γενεᾶς ἀπασχολοῦντο συχνότερον εἰς ἐξειδικευμένα ὑπαλληλικά ἢ ἐπιστημονικά ἐπαγγέλματα.

γ) Ἡ πλειοψηφία τῶν συζύγων τόσον τῆς πρώτης ὅσον καὶ τῆς δευτέρας γενεᾶς ἐδῆλωσαν ὡς ἀπασχόλησιν τῶν «οἰκοκυρά», κατ' ἀναλογίαν 34 πρὸς 46 τῆς πρώτης γενεᾶς καὶ 31 πρὸς 43 τῆς δευτέρας.

δ) Ἡ ἐπαγγελματικὴ διακίνησις τῶν ἀνδρῶν τῆς πρώτης γενεᾶς ἦτο, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐπαγγελματικῆς σταδιοδρομίας τῶν, ὀρίζοντα ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν κατακόρυφον ἐπαγγελματικὴν διακίνησιν τῶν ἀνδρῶν τῆς δευτέρας γενεᾶς.

2. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν.* Ἡ ὑπόθεσις (Β-2) ἐπὶ τῆς ἐκπαίδευσως ἐπεβεβαιώθη καθ' ὁλοκλήριαν. Μερικὰ ἐκ τῶν ἐρμημάτων μας συνοψίζονται κατωτέρω:

α) Ἡ πρώτη γενεά, κατὰ κανόνα, εἶχεν ὀλίγην ἢ οὐδεμίαν σχολικὴν ἀμερικανικὴν ἐκπαίδευσιν. Τὰ μέλη τῆς ὁμίλου τόσα Ἀγγλικά, ὅσα ἦσαν ἀρκετὰ διὰ νὰ ἐξυπηρετοῦνται εἰς τὰς ἐργασίας ἢ τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν καὶ τὸ πιθανότερον ἦτο νὰ ὁμιλοῦν Ἑλληνικά εἰς τὴν οἰκίαν τῶν.

β) Καὶ ἡ πρώτη καὶ ἡ δεύτερα γενεά εἶναι δίγλωσσοι εἰς τὴν καθημερινὴν τῶν ὁμιλίαν, ἀλλὰ εἰς τὴν πρώτην γενεάν ἐπεκράτουν τὰ Ἑλληνικά, ἐνῷ εἰς τὴν δεύτεραν τὰ Ἀγγλικά.

γ) Κατὰ πλειοψηφίαν τὰ ζεῦγη τῆς δευτέρας γενεᾶς εἶχον τύχει μέσης ἢ ἀνωτέρας ἐκπαίδευσως.

δ) Τὰ ζεῦγη τῆς δευτέρας γενεᾶς κατὰ μεγάλην πλειοψηφίαν εἶχον ζωηρὰν φιλοδοξίαν διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων τῶν, ὅπως ἀκριβὸς καὶ οἱ γονεῖς τῶν δι' αὐτοῦς.

ε) Τὰ ζεῦγη τῆς πρώτης γενεᾶς εἶχον ἐπίγνωνσιν τῆς περιορισμένης μορφώσεώς τῶν. Διὰ τοῦτο προσεπάθουν νὰ ἀναπληρώσουν τὴν ἑλλειψιν αὐτὴν ἐργαζόμενοι σκληρῶς καὶ ἀναπτύσσοντας τὴν ἀνάγκην τῆς κτήσεως ὑλικῶν ἀγαθῶν, ἡ ὁποία θὰ τοὺς ἐδίεδε τὴν εὐχέριαν νὰ διακινήθουν οἰκονομικῶς μᾶλλον παρὰ νὰ ἐπιδιώξουν διακίνησιν μέσφ τῶν ἐκπαιδευτικῶν δυνατοτήτων τοῦ ἀμερικανικοῦ πολιτισμοῦ, αἱ αἰτοίαι ὅμως ἦσαν ἀντίστοιχοι δι' αὐτοῦς.

3. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν περιοχὴν διαμονῆς.* Ἡ ὑπόθεσις μας (Β-3) ἐπὶ τῆς περιοχῆς διαμονῆς, ὅτι δηλαδὴ ἡ διαδοχὴ τῆς πρώτης γενεᾶς ἀπὸ τὴν δεύτεραν συνοδεύεται ὑπὸ ἐξόδου ἐξ ὀλιγώτερον εὐ-

νοουμένης περιοχῆς εἰς περισσότερον εὐνοουμένην, δὲν ἐπεβεβαιώθη ἐπαρκῶς.

Μερικὰ ἐκ τῶν εὐρημάτων ἔχουν ὡς ἀκολουθοῦσας:

α) Διακρίνεται ὡς πρὸς τὴν περιοχὴν διαμονῆς παρατηρεῖται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦτον εἰς τὰ μέλη ἀμφοτέρων τῶν γενεῶν, δὲν ἀποτελεῖ δὲ ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τῆς δευτέρας γενεᾶς.

β) Τὰ ζεύγη τῆς πρώτης γενεᾶς μετόκησαν ἀπὸ τὰς περιοχὰς τῆς πρώτης ἐγκαταστάσεως Ἑλλήνων εἰς περισσότερον εὐνοουμένην περιοχὰς.

γ) Τὰ ζεύγη τῆς δευτέρας γενεᾶς εὐρέθησαν νὰ διαβιῶν πλησίον τῶν περιοχῶν διαβιώσεως τῆς πρώτης γενεᾶς, εἰχον ὁμῶς τὴν τάσιν νὰ μετοικούν καὶ νὰ διαμένουν εἰς τὰς παρυφὰς τῆς περιοχῆς τοῦ Σικάγου καὶ εἰς τὰ πρόστια.

δ) Ἐχομεν τὴν δυνατότητα νὰ καθορίσωμεν τὴν περιοχὴν διαμονῆς τῶν προσώπων τῆς ἐρεῦνης μας ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἐνορίαν, τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποιοῦν ὡς βάσιν πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἐγγυητος τῆς διαμονῆς των.

ε) Ἡ περιοχὴ διαμονῆς τὸσον τῆς πρώτης ὅσον καὶ τῆς δευτέρας γενεᾶς εὐρέθη νὰ ἔχῃ σχέσιν πρὸς τὴν πολιτιστικὴν ἐπίδρασιν καὶ τοὺς κοινωνικο-οικονομικοὺς δείκτας. Δηλαδὴ, ὅσον ἀνωτέρα ἦτο ἡ κοινωνικο-οικονομικὴ κατάστασις ἐνὸς ζεύγους (τῆς πρώτης ἢ τῆς δευτέρας γενεᾶς), τὸσον περισσότερον ὑπῆρχεν ἡ τάσις νὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν ἐνορίαν. Ὁμοίως, ὅσον μεγαλύτερα ἦτο ἡ πολιτιστικὴ ἐπίδρασις ἐπὶ τοῦ ζεύγους, τὸσον περισσότεραι αἱ πιθανότητες νὰ ζῇ μακρὰν τὸ ἑλληνικοῦ ναοῦ, ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ προσδιορισμὸς τῆς διαμονῆς ἐγίνετο μετὰ τὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τὸν πλησιέστερον ναόν.

4. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν πολιτιστικὴν μεταλλαγὴν.* Ἡ ὑπόθεσις (B-4) τείνει νὰ ἐπιβεβαιωθῇ. Ἡ πρώτη γενεὰ ἀντέστη εἰς τὴν «κοινωνικὴν πολιτιστικὴν ἐπιρροὴν» καὶ τὴν ἀφομοίωσιν τῆς ἐντὸς τῆς κυρίαρχου ἀμερικανικῆς κοινωνίας, ἐνῶ ἡ δευτέρα γενεὰ κατὰ μέγα μέρος τὴν ἀπεδέχθη εὐχαρίστως. Μερικαὶ μεταβολαί, ἀπὸ τῆς πρώτης εἰς τὴν δευτέραν γενεάν, ἔχουν ὡς ἀκολουθοῦσας:

α) Εὐρωμεν μικροτέραν πολιτιστικὴν μεταλλαγὴν μετὰ τῶν μελῶν τῆς πρώτης γενεᾶς, παρὰ μετὰ τῶν μελῶν τῆς δευτέρας, δηλαδὴ ἡ βάσις τῆς κλίμακος βαθμολογία ἦτο 2,03 διὰ τὴν πρώτην γενεάν καὶ 3,07 διὰ τὴν δευτέραν.

β) Ἡ συγκριτικὸς μικροτέρα πολιτιστικὴ μεταλλαγὴ τῆς πρώτης γενεᾶς δὲν σημαίνει ὅτι αὕτη παρέμεινεν ἀδιάφορος εἰς τὸν ἀμερικανικὸν τρόπον ζωῆς. Ἡ πρώτη γενεὰ ἀντέστη ἐπ' ὀλίγον, ἀλλ' ἠναγκάσθη κατόπιν νὰ προσαρμοσθῇ, ὅσον ἀφορᾷ ἰδίως εἰς τὰ ὑλικά ἀγαθὰ. Μεγαλύτερα ἦτο ἡ ἀντίστασις προσαρμογῆς τῆς εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς δομῆς καὶ τῶν θεσμῶν, ἀλλὰ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ δὲν ἐπέστη, ὡς συνέβη μετὰ τὴν ὑλικὴν πλευράν τοῦ ἀμερικανικοῦ πολιτισμοῦ.

γ) Εἰς τὰ ζεύγη τῆς δευτέρας γενεᾶς, τὰ ὁποῖα εἰχον ὑψηλότεραν βαθμολογίαν πολιτιστικῆς ἐπιρροῆς, ὑπῆρχεν ἐπίσης ἡ τάσις νὰ ἐπιτυγχάνουν ὑψηλότερον βαθμὸν κοινωνικῆς διακινήσεως ἐκτὸς τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος, ὡς πρὸς τὴν επαγγελματικὴν ἀπασχόλησιν καὶ τὴν περιοχὴν διαμονῆς.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Τόσον ἡ πρώτη ὅσον καὶ ἡ δευτέρα γενεὰ εἰχον ἰσχυροὺς δεσμοὺς μετὰ τὴν ἑλληνικὴν κοινότητα, τῆς ὁποίας ἡ ὀργάνωσις ἐστηρίζετο ἀποκλειστικῶς ἐπὶ θεσμικῶν βάσεων. Εἰχον ὁμῶς κατορθώσει, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον, νὰ φθάσουν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς κάτω Μεσαίας καὶ τῆς ἄνω Μεσαίας τάξεως καὶ ἐκτὸς τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος.

2. Ἡ πλειοψηφία τῶν ἀνδρῶν τῆς πρώτης γενεᾶς τῶν Ἑλλήνων ἦτο ταπεινῆς καταγωγῆς. Οὗτοι εἰργάσθησαν σκληρῶς, ἔγιναν κάποτε ἰδιοκτῆται, ἐπιχειρηματῖαι διαφόρων εἰδῶν, κατόρθωσαν νὰ ἀποταμιεύσουν τὰ κέρδη των καὶ ἔγιναν ἀμερικανοὶ πολῖται. Ὅλοι σχεδὸν ἦλθον εἰς Ἠνωμένας Πολιτείας δι' οἰκονομικοὺς λόγους, μετὰ τὴν πρόθεσιν νὰ βελτιώσουν τὴν θέσιν των καὶ νὰ ἐπιστρέψουν τὸ ταχύτερον εἰς τὴν πατρικὴν γῆν. Ἀλλὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν πρώτων αὐτῶν ἀποίκων παρέμεινεν εἰς Ἠνωμένας Πολιτείας, διότι συνήθισεν εἰς τὸν ἀμερικανικὸν τρόπον ζωῆς. Κατόπιν ἐνυμφεύθησαν, ἐδημιούργησαν οἰκογενεάς, καὶ τότε διεπίστωσαν ὅτι ἦτο δύσκολον νὰ ἐπιστρέψουν.

3. Ἡ ἐρευνα ἀπέδειξεν ὅτι τὰ ζεύγη τῆς πρώτης γενεᾶς εἰχον ἐξ ἴσου ἐξαμερικανισθῇ ὡς πρὸς τὰς ὑλικάς ἀνάγκες, ὅπως καὶ τὰ ζεύγη τῆς δευτέρας γενεᾶς. Ἐν τούτοις, ἡ πρώτη γενεὰ παραμένει συναισθηματικῶς, πολιτιστικῶς καὶ πνευματικῶς περισσότερον προσανατολισμένη πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν δευτέραν γενεάν.

4. Εἰς τὴν ἀρχὴν, οἱ Ἕλληνες τῆς πρώτης γενεᾶς ἔζων ὑπὸ τὴν συνεχεῖ ἐπῆρσαν νοσταλγικῶν ἀναμνήσεων τῆς πατρίδος των, αἱ ὁποῖαι ἔστρεφον αὐτοὺς πρὸς τὸ παρελθόν καὶ τοὺς ἔκαμον σκεπτικoὺς ὡς πρὸς τὴν μόνιμον ἐγκαταστάσιν των εἰς τὸ Σικάγον. Αὐτὸς ὁ τυπικὸς τρόπος σκέψεως, χαρακτηριστικὸς τῆς πρώτης γενεᾶς τῶν Ἑλλήνων, ἐπέμεινε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς των, εὐρε δὲ ψυχολογικὴν καὶ κοινωνικὴν διέξοδον εἰς τὴν υἱοθέτησιν τῶν ἰδίων ἑθνικῶν ὁμάδων καὶ θεσμῶν. Ἀντιθέτως, ἡ δευτέρα γενεὰ δὲν εἶχε τοιοῦτον εἶδους «νοσταλγικὰς ἀναμνήσεις», ἀλλὰ μετεῖχε συναισθηματικῶς εἰς αὐτὰς μέχρι τοῦ σημείου εἰς τὸ ὅποιον ἦτο δυνατόν νὰ συμμερίζεται τὰ αἰσθήματα τῶν γονέων καὶ συγγενῶν τῆς.

5. Οἱ Ἕλληνες τῆς πρώτης γενεᾶς ἦσαν ἔθνοκεντρικοὶ εἰς τὴν στάσιν των, ἰδιαίτερος κατὰ τὰ πρώτα ἔτη τῆς ἐγκαταστάσεώς των εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας. Ἐπέμενον ὅτι τὰ τέκνα των ἔπρεπε νὰ σκέ-

πτώνται συμφώνως πρὸς τὸς παραδοσιακούς τρόπους τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀλλ' ἡ δεύτερα γενεά τῶν Ἑλλήνων υἱοθέτησεν ἐκείνους μόνον τοὺς παραδοσιακοὺς ἑλληνικοὺς τρόπους οἱ ὅποιοι ἐφαίνοντο νὰ συμβιβάζονται περισσότερονον πρὸς τοὺς ἀμερικανικούς τρόπους καὶ εἶχε τὴν τάσιν νὰ παραμερίζῃ ὅλα ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα τὰ ὅποια ἤρχοντο εἰς ἀμείνον ἐγκυρῶσιν μὲ τὸν ἀμερικανικὸν πολιτισμὸν. Προσέτι τὰ μέλη τῆς δευτέρας γενεᾶς παρέλαβον ὅ,τι ἤδη οἱ γονεῖς τῶν εἶχον κατορθώσει· ἐθεώρησαν ὡς δεδομένον τὸν τρόπον ζωῆς τῆς πρώτης γενεᾶς, ἀλλὰ ἐδοκίμασαν νὰ καταστρέψουν «τὸ σύμπλεγμα τοῦ γκέτο», τὸ ὁποῖον εἶχον προσπαθήσει νὰ καθιερώσουν οἱ γονεῖς τῶν. Τὰ μέλη τῆς δευτέρας γενεᾶς διεμόρφωσαν τὸν νέον «τύπον» τοῦ Ἑλληνο-Ἀμερικανοῦ, προσπαθόντα νὰ ἀφομοιώσουν ὅ,τι καλύτερον εἶχε ἀμφότεροι τὸν πολιτισμὸν. Ἐν τούτοις, ἡ ἐπιρροή τοῦ «ἀμερικανισμοῦ» ἦτο μεγαλύτερα ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἑλληνισμοῦ, ὡς οὗτος ἐξέπρωσσε πλεῖστον ὑπὸ τῶν γονέων τῶν. Ἐφερον δὲ βερέως τὴν ἰδέαν τοῦ περιορισμοῦ τῶν ὡς μελὼν μιᾶς ἐθνικῆς μειονοτικῆς ὁμάδος. Κατὰ συνέπειαν, ἡ δεύτερα γενεά εἶχεν ἀμερικανικὴν συνείδησιν ἰσχυροτέραν τῆς πρώτης γενεᾶς καὶ ἐμόχθησε νὰ ἐπιτύχῃ ἰσότητά κοινωνικῆς θέσεως μετὰ τῶν ἄλλων Ἀμερικανῶν.

6. Ἡ πολιτιστικὴ μεταλλαγὴ ἦτο εὐκολωτέρα διὰ τὴν δευτέραν γενεὰν παρὰ διὰ τὴν πρώτην, τοῦτο δέ, κατ' ἀκολουθίαν, διηκούλυνε τὴν ταχύτεραν κοινωνικὴν διακίνησιν τῆς δευτέρας γενεᾶς. Οἱ Ἑλλήνες τῆς δευτέρας γενεᾶς κατενόησαν, ὡς καὶ οἱ γονεῖς τῶν, ὅτι ἡ κυρία ὁδὸς κοινωνικῆς διακινήσεως καὶ ἀποκτήσεως κοινωνικῆς «θέσεως» ἦτο ἡ ἐκπαίδευσις. Ἐχούσα συναίσθησιν τῆς διπλῆς τῆς ἐθνικῆς ταυτότητος, ἑλληνικῆς καὶ ἀμερικανικῆς, ἡ δεύτερα γενεά εἶχεν ἀμφίρροπα συναίσθηματα διὰ τὴν ἐθνικὴν τῆς καταγωγὴν καὶ ἐστρεψε τὴν φροντίδα τῆς περισσότερον εἰς τὴν κοινωνικὴν τῆς ἀναγνώρισιν παρὰ τῶν Ἀμερικανῶν ὁμοίων τῆς. Κατὰ κανόνα, τὰ μέλη τῆς δευτέρας γενεᾶς δὲν ἠκολούθησαν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πατρὸς τῶν. Σπουδαιότερα δι' αὐτοὺς ἦτο «ἡ πηγὴ εἰσοδήματος» παρὰ τὸ εἰσόδημα καθ' ἑαυτοῦ.

7. Καίτοι οἱ Ἑλλήνες τῆς πρώτης γενεᾶς διετήρησαν τὴν ἐθνικὴν τῶν συνείδησιν, δὲν ἦσαν ἐξ ὁλοκλήρου ἀπεσπασμένοι ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴν σκηνήν. Ὡς ἐπιχειρηματία ἔπρεπε νὰ ἐκτείνον τοὺς ὁρίζοντάς τῶν εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς κοινότητος. Προσπάθησαν νὰ εἶναι ἐνήμεροι εἰς τὰ συμβαίνοντα εἰς τὸ μὴ ἑλληνικὸν κοινωνικὸν περιβάλλον, τὸσον διὰ τῶν ἐθνικῶν ὅσον καὶ διὰ τῶν μὴ ἑλληνικῶν μαζικῶν μέσων ἐπικοινωνίας, ἐπιδεικνύοντες ἐνδιαφέρον διὰ τὰ νέα καὶ τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς δευτέρας τῶν πατρίδος. Ὡς πολῖται ἔκαμαν χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου.

8. Ἡ ἐτονίσθη ἀνωτέρω, οἱ τύποι τῶν ἐπιχειρήσεων εἰς τὰς ὁποίας ἀπασχολοῦντο τὰ μέλη τῆς πρώτης γενεᾶς δὲν ἦσαν ὑψηλῆς κοινωνικῆς στάθμης,

ἀλλ' εὗρισκοντο μᾶλλον εἰς περιοχὰς εἰς τὰς ὁποίας οἱ ἑλληνες μετανάσται ἠδύνατο νὰ ἐργάζωνται, μὲ τὴν περιορισμένην καίτοι παιδευσιν καὶ τὰ μέσα τὰ ὁποῖα διέθετον. Ἐπέτυχον ἐπίσης νὰ διακινήθουν κοινωνικῶς, ἐπαγγελματικῶς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως περιοχῆς διαμονῆς, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι ἤρχισαν ἀπὸ τὴν βάση τῆς πυραμίδος τῶν κοινωνικῶν στρωμάτων, εἰς τὴν περιόδον δὲ πεντήκοντα ἐτῶν περίπου ἔφθασαν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς κάτω Μεσαίας τάξεως. Τοῦναντίον, ἡ δεύτερα γενεά εἶχε πολλὰ πλεονεκτήματα ἐναντι τῆς πρώτης γενεᾶς. Οὗτοι δὲν ἠναγκάσθησαν νὰ ἀρχίσουν ἐκ τοῦ μηδενός, ὡς ἔπραξαν οἱ πατέρες τῶν. Ἀνετράφησαν ἐντὸς μιᾶς συγκροτημένης ἑλληνικῆς οἰκογενείας. Οἱ σκοποὶ καὶ αἱ ἀξίαι τῆς «φιλοδοξίας», «ἐργασίας» καὶ «ὑπεροχῆς» ἐνεφυτευθῆσαν ἐνωρὶς εἰς τὴν ζωὴν τῶν, τὸσον παρὰ τοῦ ἐθνικοῦ ὅσον καὶ παρὰ τοῦ ἀμερικανικοῦ πολιτισμοῦ. Δι' αὐτοὺς τοῦ τρόπου, τὰ ζεύγη τῆς δευτέρας γενεᾶς ἐπέτυχον ταχύτεραν κοινωνικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν διακίνησιν, ὡς καὶ διακίνησιν περιοχῆς διαμονῆς, συγκριτικῶς πρὸς τὰ ζεύγη τῆς πρώτης γενεᾶς.

9. Ἡ πρώτη γενεά συνέλαβε τὴν ἐννοίαν τῆς «κοινωνικῆς τάξεως» ὡς οἰκονομικὴν καὶ ἐμπορικὴν ἐπιτυχίαν ἐντὸς τῶν ἐθνικῶν τῆς ὁρίων, ἐνῶ ἡ δεύτερα γενεά συνέλαβε ταύτην ὡς σημαντικὴν γοήτρου λόγῳ ἐπαγγελματικῆς ἱεραρχίας, ὅπως τὴν ἀντιλαμβάνονται οἱ Ἀμερικανοί.

10. Ἡ κοινωνικὴ διάστροφος μετὰ τῶν Ἑλλήνων τῆς πρώτης γενεᾶς δὲν ἐτονίζετο διὰ ψυχολογικούς μᾶλλον λόγους καὶ ὄχι τὸσον ἐκ λόγων διαρθρώσεως· διακρίσεις ὑπῆρχον ἀλλ' ἐκρατοῦντο ἀσάφεις, ὥστε ἡ ὁμάς νὰ δύναται νὰ παραμένῃ ἀδιάσπαστος. Ἡ κοινωνικὴ διάστροφος καὶ ἡ κοινωνικὴ διακίνησις ἐγένοντο περισσότερον ἐμφανεῖς εἰς τὴν ἑλληνικὴν κοινότητα τοῦ Σικάγου, ἀφ' οὗτου τὰ μέλη τῆς ἤρχισαν νὰ ἀποκοτῶν ἐπιχειρήσεις, ἰδιοκτησίαν, πλοῦτον καὶ ἀναγνώρισιν ἐντὸς τῆς εὐρυτέρας ἀμερικανικῆς κοινωνίας. Ἡ μεταβολὴ αὕτη ἐπεταχύνθη, ὅταν ἡ δεύτερα γενεά ἐνηλικιώθη καὶ εἰσήλθεν εἰς τὸν ἀμερικανικὸν ἐπαγγελματικὸν καὶ πολιτικὸν κόσμον.

Ὁ ρόλος τῆς κοινωνικῆς διαστρώσεως καὶ τῆς κοινωνικῆς διακινήσεως ἐντὸς τῆς ἑλληνικῆς ἐθνικῆς κοινότητος τοῦ Σικάγου ἔχασε τὸν λόγον ὑπάρξεως, καὶ τὴν σημασίαν του, μὲ τὴν ἔλευσιν τῆς δευτέρας γενεᾶς τῶν Ἑλληνο-Ἀμερικανῶν. Αἱ ἐννοιαὶ τῆς κοινωνικῆς «τάξεως», τῆς κοινωνικῆς «θέσεως» καὶ τῆς «ἐπιρροῆς» ἤρχισαν νὰ χάνουν τὸ νόημα τῶν, δὲν ἐμετροῦντο δὲ ἐν σχέσει πρὸς τὰ πρότυπα τῆς ἑλληνικῆς ἐθνικῆς κοινότητος, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὰ ἐκτὸς αὐτῆς πρότυπα. Ὁμοίως ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀπασχόλησις, ἡ ἐκπαίδευσις, ἡ περιοχὴ διαμονῆς, ὡς καὶ ἡ πολιτιστικὴ μεταλλαγὴ ἀπέκτησαν λειτουργικὴν σημασίαν μόνον ὅταν ἀντεμετωπίσθησαν ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῆς ἀμερικανικῆς ταξικῆς διαρθρώσεως καὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ κοινωνικοῦ συστήματος γενικώτερον.